

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. birželio 24 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė — Sienos, prieglobstis ir imigracija — Direktyva 2004/83/EB — 24 straipsnio 1 dalis — Būtinausi pabėgėlio statuso ar papildomos apsaugos statuso suteikimo standartai — Leidimo gyventi šalyje panaikinimas — Sąlygos — Įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių sąvoka — Pabėgėlio statusą turinčio asmens dalyvavimas organizacijos, įtrauktos į Europos Sąjungos sudarytą teroristinių organizacijų sąrašą, veikloje“

Byloje C-373/13

dėl *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Vokietija) 2013 m. gegužės 27 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. liepos 2 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

H. T.

prieš

Land Baden-Württemberg

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai S. Rodin, A. Borg Barthet, E. Levits ir M. Berger (pranešėja),

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. birželio 4 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- H. T., atstovaujamo advokato B. Pradel,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir A. Lippstreu bei A. Wiedmann,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos M. Michelogiannaki,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* M. Russo,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Condou-Durande ir W. Bogensberger,

* Proceso kalba: vokiečių.

susipažinęs su 2014 m. rugsėjo 11 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvos 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų (OL L 304, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 7 t., p. 96) 21 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 24 straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant H. T. ir *Land Baden-Württemberg* (Badeno Viurtembergo federalinė žemė) ginčą dėl sprendimo išsiųsti šį asmenį iš Vokietijos Federacinės Respublikos ir panaikinti jo leidimą gyventi šalyje.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso

- 3 1951 m. liepos 28 d. Ženevoje pasirašytos ir 1954 m. balandžio 22 d. įsigaliojusios Konvencijos dėl pabėgėlių statuso (*Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 189 t., p. 150, 1954, Nr. 2545; toliau – Ženevos konvencija), papildytos 1967 m. sausio 31 d. Protokolu dėl pabėgėlių statuso, kuris įsigaliojo 1967 m. spalio 4 d., 28 straipsnio „Kelionės dokumentai“ 1 dalyje numatyta:

„Susitariančiosios valstybės išduoda teisėtai jų teritorijoje esantiems pabėgėliams kelionės dokumentus, suteikiančius teisę išvykti už jų teritorijos ribų, jei tam netrukdo svarbios valstybės saugumo ar viešosios tvarkos priežastys; <...>“

- 4 Ženevos konvencijos 32 straipsnio „Išsiuntimas“ 1 dalyje nustatyta:

„Susitariančiosios valstybės neišsiunčia teisėtai jų teritorijoje gyvenančių pabėgėlių, išskyrus kai tai būtina valstybės saugumui ar viešajai tvarkai užtikrinti.“

- 5 Ženevos konvencijos 33 straipsnyje „Draudimas išsiųsti pabėgėlius arba juos priverstinai grąžinti“ nustatyta:

„1. Nė viena Susitariančioji valstybė jokių būdu neišsiunčia ir negrąžina pabėgėlio į šalį, kur jo gyvybei ar laisvei grėstų pavojus dėl rasės, religijos, pilietybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių pažiūrų.

2. Tačiau ši nuostata negali būti taikoma pabėgėliams, dėl svarbių priežasčių laikomiems pavojingais šalies, kurioje jie yra, saugumui arba nuteistiems įsigaliojusiu nuosprendžiu už ypač sunkų nusikaltimą ir keliantiems pavojų šiai šaliai.“

Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos

- 6 2001 m. rugsėjo 28 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė Rezoliuciją 1373 (2001), kurios preambulėje dar kartą patvirtinama „būtinybė visomis priemonėmis, remiantis Jungtinių Tautų chartija, kovoti su teroristinių veiksmų grėsmėmis tarptautinei taikai ir saugumui“.
- 7 Šios rezoliucijos 5 punkte Saugumo Taryba pareiškia, kad „teroro aktai, metodai ir praktika prieštarauja Jungtinių Tautų Organizacijos siekiams ir principams ir kad sąmoningas teroro aktų finansavimas, planavimas ir kurstymas taip pat prieštarauja Jungtinių Tautų siekiams ir principams“.
- 8 2001 m. lapkričio 12 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1377 (2001) dėl teroristinių veiksmų grėsmės tarptautinei taikai ir saugumui 5 punkte pažymima, „kad tarptautinio teroro aktai prieštarauja Jungtinių Tautų chartijoje nurodytiems siekiams ir principams ir kad tarptautinio teroro aktų finansavimas, planavimas ir rengimas, kaip ir bet kokia kita pagalba šiuo atžvilgiu, taip pat prieštarauja [šioje Chartijoje] nurodytiems siekiams ir principams“.

Sąjungos teisė

- 9 Direktyvos 2004/83 3, 6, 10, 16, 22, 28 ir 30 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
„(3) Ženevos konvencija ir Protokolas sudaro tarptautinio teisinio pabėgėlių apsaugos režimo pamatus.
<...>
(6) Pagrindinis šios direktyvos tikslas yra užtikrinti, kad valstybės narės taikytų bendrus asmenų, kuriems tikrai reikia tarptautinės apsaugos, nustatymo kriterijus ir garantuoti, kad tokiems asmenims visose valstybėse narėse būtų suteikta bent reikalingiausia pagalba.
<...>
(10) Ši direktyva gerbia pagrindines teises ir laikosi principų, patvirtintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma ši direktyva siekia užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui ir prieglobsčio prašytojų bei juos lydinių šeimos narių teisei į prieglobstį.
<...>
(14) Pabėgėlių statuso pripažinimas yra deklaratyvus aktas.
<...>
(22) Jungtinių Tautų siekiams ir principams prieštaraujantys veiksmai yra nurodyti Jungtinių Tautų chartijos preambulėje ir 1 bei 2 straipsniuose ir kartu su kitais minimi Jungtinių Tautų rezoliucijose dėl kovos su terorizmu priemonių, kurios deklaruoja, kad „teroro aktai, metodai ir praktika prieštarauja Jungtinių Tautų siekiams ir principams“ ir kad „sąmoningas teroro aktų finansavimas, planavimas ir kurstymas taip pat prieštarauja Jungtinių Tautų siekiams ir principams“.
<...>
(28) Nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos sąvoka apima ir atvejus, kai trečiosios šalies pilietis priklauso asociacijai, kuri remia tarptautinį terorizmą arba remia tokią asociaciją.
<...>

(30) Laikydamosi tarptautinių įsipareigojimų numatytų apribojimų, valstybės narės gali nustatyti, kad, norint gauti lengvatas, susijusias su teise į darbą, socialinį aprūpinimą, sveikatos apsaugą ir integracijos priemones, būtina turėti leidimą gyventi šalyje.“

10 Direktyvos 2004/83 13 straipsnyje „Pabėgėlio statuso suteikimas“ nustatyta:

„Valstybės narės suteikia pabėgėlio statusą trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės, kuris priskiriamas pabėgėliams remiantis II ir III skyriais.“

11 Šios direktyvos 14 straipsnyje „Pabėgėlio statuso panaikinimas, galiojimo nutraukimas ar atsisakymas pratęsti galiojimą“ numatyta:

„<...>

4. Valstybės narės gali panaikinti, nutraukti ar atsisakyti pratęsti statusą, kurį pabėgėliui suteikė vyriausybė, administracinė, teisminė arba pusiau teisminė institucija galiojimą, kai:

- a) yra rimtas pagrindas laikyti jį arba ją pavojingu valstybės narės, kurioje jis arba ji yra, saugumui;
- b) jis arba ji yra galutiniu nuosprendžiu apkaltintas (-a) itin sunkiu nusikaltimu ir kelia pavojų tos valstybės narės visuomenei.

<...>

6. Asmenys, kuriems taikomos šio straipsnio 4 ar 5 dalys, turi teises, nustatytas ar panašias į nustatytąsias Ženevos konvencijos 3, 4, 16, 22, 31, 32 ir 33 straipsniuose, jei yra valstybėje narėje.“

12 Minėtos direktyvos 21 straipsnyje „Apsauga nuo grąžinimo“ nustatyta:

„1. Valstybės narės laikosi negrąžinimo principo pagal savo tarptautinius įsipareigojimus.

2. Kai to nedraudžia šio straipsnio 1 dalyje minimi įsipareigojimai, valstybės narės gali grąžinti pabėgėlį, oficialiai pripažintą arba ne, jei:

- a) yra pagrindo laikyti jį arba ją pavojingu valstybės narės, kurioje jis yra, saugumui;
- b) jis arba ji yra galutiniu nuosprendžiu apkaltintas (-a) itin sunkiu nusikaltimu ir kelia pavojų tos valstybės narės visuomenei.

3. Valstybės narės gali panaikinti, nutraukti ar atsisakyti pratęsti arba išduoti leidimą gyventi šalyje pabėgėliui, kuriam taikoma šio straipsnio 2 dalis.“

13 Tos pačios direktyvos 24 straipsnis „Leidimai gyventi šalyje“ suformuluotas taip:

„1. Iškart po statuso suteikimo valstybės narės išduoda pabėgėlio statuso turėtojams leidimą gyventi šalyje, kuris turi galioti ne trumpiau kaip trejus metus ir būtų pratęsiamas, nebent kitaip reikalautų įtikinamos nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežastys ir nepažeidžiant 21 straipsnio 3 dalies.

Nepažeidžiant 23 straipsnio 1 dalies, pabėgėlio statuso turėtojo šeimos nariams išduodamas leidimas gyventi šalyje gali galioti trumpiau kaip trejus metus ir būtų pratęsiamas.

2. Iškart po statuso suteikimo valstybės narės išduoda papildomos apsaugos statuso turėtojams leidimą gyventi šalyje, kuris turi galioti ne trumpiau kaip vienerius [vienus] metus ir būtų pratęsiamas, nebent kitaip reikalautų įtikinamos nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežastys.“

14 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikiniančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46), 28 straipsnyje „Apsauga nuo išsiuntimo iš šalies“ numatyta:

„1. Prieš priimdama sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių priimančioji valstybė narė turi atsižvelgti į tai, kiek ilgai atitinkamas asmuo gyveno jos teritorijoje, į jo amžių, sveikatos būklę, šeimyninę ir ekonominę padėtį, socialinę ir kultūrinę integraciją priimančiojoje valstybėje narėje ir jo sąsajas su kilmės šalimi.

2. Priimančioji valstybė narė negali priimti išsiuntimo iš šalies sprendimo prieš Sąjungos piliečius ar jų šeimos narius, neatsižvelgiant į pilietybę, kurie turi nuolatinio gyvenimo jos teritorijoje teisę, išskyrus rimtas valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežastis.

3. Sprendimo išsiųsti iš šalies negalima priimti prieš Sąjungos piliečius, išskyrus sprendimus, pagrįstus būtinomis visuomenės apsaugos [saugumo] pagal valstybių narių apibrėžimą priežastimis, jei jie:

- a) gyveno priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius 10 metų;
- b) yra nepilnamečiai, išskyrus atvejus, kai išsiuntimas iš šalies labiausiai atitinka vaiko interesus, numatytus 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų Vaiko teisių Konvencijoje.“

15 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (OL L 16, 2004, p. 44; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 272) 9 straipsnyje „Statuso panaikinimas arba praradimas“ nustatyta:

„1. Ilgalaikiai gyventojai praranda teisę į ilgalaikio gyventojų statusą tais atvejais, kai:

<...>

- b) nutarta taikyti išsiuntimo priemonę pagal 12 straipsnį;

<...>“

Vokietijos teisė

16 Pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikytinos redakcijos 2004 m. liepos 30 d. Užsieniečių apsigyvenimo, įsidarbinimo ir integracijos federalinėje teritorijoje įstatymo (*Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet, BGBl. I, 2004, p. 1950, toliau – Aufenthaltsgesetz*) 11 straipsnio „Draudimas atvykti į šalį ir joje apsigyventi“ 1 dalyje numatyta:

„Užsienietis, kuriam buvo nurodyta išvykti, kuris buvo grąžintas arba priverstinai išsiųstas, neturi teisės vėl atvykti į federacinę teritoriją ir joje apsigyventi. Jam negali būti suteikiamas leidimas gyventi šalyje, net jeigu tenkinamos šiame įstatyme numatytos sąlygos. <...>“

- 17 *Aufenthaltsgesetz* 25 straipsnyje „Gyvenimas šalyje dėl humanitarinių priežasčių“ nustatyta:

„(1) Leidimas gyventi šalyje suteikiamas užsieniečiui, kuriam prieglobstis suteiktas aktu, kurio negalima apskųsti. Ši nuostata netaikoma tais atvejais, kai užsienietis buvo išsiųstas dėl rimtų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių. Gyvenimas šalyje iki leidimo išdavimo laikomas teisėtu. Leidimas gyventi šalyje suteikia teisę verstis profesine veikla.

(2) Leidimas gyventi šalyje suteikiamas užsieniečiui, kuriam pabėgėlio statusas suteiktas aktu, kurio negalima apskųsti, priimtu Federalinės migracijos ir pabėgėlių reikalų tarnybos pagal Įstatymo dėl prieglobsčio suteikimo procedūros 3 straipsnio 4 dalį. 1 dalies antras ir ketvirtas sakiniai taikomi pagal analogiją.

<...>

(5) Nukrypstant nuo 11 straipsnio 1 dalies, leidimas gyventi šalyje gali būti suteikiamas užsieniečiui, privalančiam išvykti iš šalies remiantis vykdomuoju dokumentu, jeigu jis negali išvykti dėl teisinių ar faktinių priežasčių ir jei kliūčių jam išvykti neįmanoma pašalinti per numatytą laiką. Leidimas gyventi šalyje suteikiamas, jei išsiuntimas sustabdytas 18 mėnesių. <...>“

- 18 *Aufenthaltsgesetz* 51 straipsnio „Gyvenimo šalyje teisėtumo pasibaigimas; tolesnis ribojimų taikymas“ 1 dalyje numatyta:

„Leidimas gyventi šalyje nustoja galiojės, kai:

<...>

5. užsienietis išsiunčiamas iš šalies,

<...>“

- 19 *Aufenthaltsgesetz* 54 straipsnis „Išsiuntimo principas“ suformuluotas taip:

„Užsienietis iš principo išsiunčiamas, jei

5. remiantis faktinėmis aplinkybėmis galima daryti išvadą, kad jis priklauso arba priklausė terorizmą remiančiai organizacijai arba jeigu remia ar rėmė tokią organizaciją; buvusi narystė arba parama gali būti pateisinimas išsiųsti asmenį tik tuo atveju, jeigu šie veiksmai vis dar kelia grėsmę,

<...>“

- 20 Pagal *Aufenthaltsgesetz* 54a straipsnį „Užsieniečių, kurie buvo išsiųsti, priežiūra valstybės saugumo sumetimais“:

„(1) Užsienietis, dėl kurio pagal 54 straipsnio 5 punktą priimtas vykdytinas sprendimas išsiųsti, <...> privalo bent kartą per savaitę atvykti į policijos nuovadą, kurios veiklos teritorijoje yra jo gyvenamoji vieta, jei užsieniečių reikalų tarnyba nenurodo kitaip. Jei užsienietis, remiantis vykdomuoju dokumentu, privalo išvykti iš šalies dėl kitų priežasčių nei pirmame sakinyje nurodyti išsiuntimo motyvai, jis gali būti įpareigotas atvykti į policijos nuovadą pagal pirmą sakinį, jei tai būtina siekiant išvengti grėsmės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai.

(2) Teritorija, kurioje jis gali gyventi, apima tik užsieniečių reikalų tarnybos veiklos teritoriją, jei tarnyba nenustato kitokios tvarkos.

<...>“

21 *Aufenthaltsgesetz* 55 straipsnyje „Išsiuntimas remiantis administracijos diskrecija“ nustatyta:

(1) Užsienietis gali būti išsiunčiamas iš šalies, jeigu jis kelia grėsmę nacionaliniam saugumui ir viešajai tvarkai arba kitiems svarbiems Vokietijos Federalinės Respublikos interesams.

<...>

(3) Priimant sprendimą išsiųsti atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

1. užsieniečio teisėto gyvenimo šalyje trukmę ir jo asmeninius, ekonominius ir kitus apsaugos vertus ryšius federalinėje teritorijoje,
2. išsiuntimo iš šalies pasekmes užsieniečio šeimos nariams ar jo partneriui, kurie teisėtai bendrai su juo gyvena federalinėje teritorijoje kaip šeima ar pora.
3. 60a straipsnio 2 ir 2b dalyse nurodytas išsiuntimo atidėjimo sąlygas.“

22 *Aufenthaltsgesetz* 56 straipsnio „Specialioji apsauga nuo išsiuntimo“ 1 dalyje numatyta:

„Užsienietis, kuris:

1. turi leidimą apsigyventi ir bent penkerius metus teisėtai gyveno federalinėje teritorijoje,

<...>

3. turi leidimą gyventi šalyje, bent penkerius metus teisėtai gyveno federalinėje teritorijoje ir gyvena kaip pora, susituokęs arba ne, su užsieniečiu, nurodytu 1 ir 2 punktuose,
4. gyvena su savo šeimos nariu arba partneriu, Vokietijos piliečiu, kaip šeima arba pora,
5. gavo prieglobstį, jam federalinėje teritorijoje suteiktas pabėgėlio statusas arba jis turi Vokietijos Federacinės Respublikos išduotą kelionės dokumentą, nurodytą 1951 m. liepos 28 d. Konvencijoje dėl pabėgėlių statuso (*BGBL*. II, 1953 p. 559),

naudojasi specialia apsauga nuo išsiuntimo iš šalies. Išsiuntimas iš šalies galimas tik dėl rimtų nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos priežasčių. Rimtos nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos priežastys paprastai būna 53 straipsnyje ir 54 straipsnio 5, 5a ir 7 punktuose nurodytais atvejais. Esant 53 straipsnyje nurodytoms sąlygoms, užsienietis paprastai išsiunčiamas iš šalies. Jei įvykdytos 54 straipsnyje nurodytos sąlygos, dėl išsiuntimo iš šalies priimamas diskrecinis administracijos sprendimas.“

23 *Aufenthaltsgesetz* 60 straipsnis „Draudimas išsiųsti“ suformuluotas taip:

„(1) Pagal 1951 m. liepos 28 d. Konvenciją dėl pabėgėlių statuso (*BGBL*. II, 1953, p. 559) užsienietis negali būti išsiųstas į valstybę, kur jo gyvybei ar laisvei gresia pavojus dėl rasės, religijos, pilietybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių pažiūrų. Ši nuostata taikoma ir asmenims, kuriems suteiktas prieglobstis, bei užsieniečiams, pripažintiems pabėgėliais aktu, kurio negalima apskusti, arba dėl kitų priežasčių pripažintais pabėgėliais federalinėje teritorijoje ar už federalinės teritorijos ribų pripažintais pabėgėliais pagal [Ženevos konvenciją]. <...>

<...>

(8) 1 dalis netaikoma, jei dėl rimtų priežasčių užsienietis laikytinas keliančiu grėsmę Vokietijos Federacinės Respublikos saugumui arba dėl to, kad buvo galutiniu nuosprendžiu nuteistas trejų metų ar daugiau laisvės atėmimu už labai sunkų nusikaltimą, kelia grėsmę visuomenei. Ši nuostata taip pat taikoma, kai užsienietis atitinka Įstatymo dėl prieglobsčio suteikimo procedūros 3 straipsnio 2 dalyje nurodytas sąlygas.

(9) 8 dalyje nurodytais atvejais, nukrypstant nuo Įstatymo dėl prieglobsčio suteikimo procedūros nuostatų, dėl prieglobsčio paprašiusio užsieniečio gali būti priimtas ir įvykdytas sprendimas išsiųsti iš šalies. <...>

<...>“

24 *Aufenthaltsgesetz* 60a straipsnyje „Laikinas išsiuntimo atidėjimas (leidimas pasilikti)“ nustatyta:

„<...>

(2) Užsieniečio išsiuntimas atidedamas, jei dėl faktinių ar teisinių priežasčių jo neįmanoma išsiųsti ir neišduodamas leidimas gyventi šalyje. <...>

(3) Tai, kad užsieniečio išsiuntimas atidedamas, neturi poveikio jo pareigai išvykti iš šalies.

<...>“

25 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos 1964 m. rugpjūčio 5 d. Asociacijų įstatymo (*Gesetz zur Regelung des öffentlichen Vereinsrechts, BGBI. I, 1964, p. 593, toliau – Vereinsgesetz*) 18 straipsnyje „Asociacijų veiklos draudimo teritorinė taikymo sritis“ nustatyta:

„Draudimas vykdyti veiklą, susijęs su asociacijomis, kurių buveinė yra už šio įstatymo taikymo teritorijos ribų, bet kurios turi padalinių šioje teritorijoje, taikomas tik pastariesiems padaliniais. Jei asociacija neturi padalinių šio įstatymo taikymo teritorijoje, draudimas (3 straipsnio 1 dalis) galioja jos veiklai, vykdomai šioje teritorijoje.“

26 *Vereinsgesetz* 20 straipsnio „Draudimo nepaisymas“ 1 dalyje nustatyta:

„Asmuo, vykdamas veiklą šio įstatymo taikymo teritorijoje,

<...>

4. pažeidžia 14 straipsnio 3 dalies pirmame sakinyje ar 18 straipsnio antrame sakinyje įtvirtintą draudimą ir

<...>

baudžiamas ne daugiau kaip vienu metų laisvės atėmimu arba bauda, jei už tokius veiksmus nenumatyta bausmė pagal 84, 85, 86a straipsnius arba Baudžiamojo kodekso 129–129b straipsnius <...>

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

27 1956 m. gimęs H. T. yra kurdų kilmės Turkijos pilietis. Nuo 1989 m. jis su savo sutuoktine, kuri taip pat yra Turkijos pilietė, ir aštuoniais jų vaikais, iš kurių penki yra Vokietijos piliečiai, gyvena Vokietijoje.

- 28 1993 m. birželio 24 d. H. T. suteiktas pabėgėlio statusas pagal Ženevos konvenciją. Priimant sprendimą atsižvelgta į jo politinę veiklą tremtyje, skirtą Kurdistano darbo partijai (toliau – PKK), ir persekiojimo grėsmę dėl politinių įsitikinimų, jeigu jis grįžtų į Turkiją.
- 29 Nuo 1993 m. spalio 7 d. H. T. turėjo leidimą nuolat gyventi Vokietijoje.
- 30 2006 m. rugpjūčio 21 d. sprendimu kompetentingos institucijos panaikino H. T. pabėgėlio statusą remdamosi tuo, kad politinė padėtis Turkijoje pasikeitė, todėl nebebuvo manoma, kad toje šalyje jam gresia persekiojimas.
- 31 Šis sprendimas panaikintas 2007 m. lapkričio 30 d. *Verwaltungsgericht Karlsruhe* (Karlsruhės administracinis teismas) sprendimu, taigi H. T. išlaikė pabėgėlio statusą.
- 32 Dešimtajame dešimtmetyje H. T. dalyvavo įvairioje politinėje veikloje, skirtoje PKK ir su ja susijusioms arba jos teises perėmusioms organizacijoms.
- 33 1993 m. lapkričio 22 d. federalinio vidaus reikalų ministro sprendimu PKK ir kitoms su ja susijusioms organizacijoms uždrausta vykdyti veiklą Vokietijoje.
- 34 Kompetentingos institucijos, apieškojusios H. T. namus ir gavusios įrodymų prieš jį, patraukė baudžiamojon atsakomybėn pagal *Vereinsgesetz* 20 straipsnį už PKK rėmimą. Tame procese buvo nustatyta, kad jis rinko aukas PKK vardu kartais platindavo periodinį PKK leidinį *Serxwebûn*.
- 35 2008 m. gruodžio 3 d. nuosprendžiu *Landgericht Karlsruhe* (Karlsruhės apygardos teismas) priteisė H. T. sumokėti 3 000 eurų baudą už draudimo vykdyti asociacijos veiklą pažeidimą. *Bundesgerichtshof* (Federalinis aukščiausiasis teismas) atmetus apeliacinį skundą dėl šio nuosprendžio, jis įsiteisėjo 2009 m. balandžio 8 d.
- 36 2012 m. kovo 27 d. *Regierungspräsidium Karlsruhe* (Karlsruhės regioninės vyriausybės prezidiumas) Badeno-Viurtembergo žemės vardu priėmė sprendimą išsiųsti H. T. iš Vokietijos federacinės Respublikos (toliau – sprendimas išsiųsti). Šis sprendimas, priimtas remiantis *Aufenthaltsgesetz* 54 straipsnio 5 punktu, 55 ir 56 straipsniais, motyvuotas tuo, kad H. T. rėmė PKK iki 2011 m. ir kad jis „vis dar kelia grėsmę“, kaip tai suprantama pagal *Aufenthaltsgesetz* 54 straipsnio 5 punktą. Minėtame sprendime suinteresuotasis asmuo, remiantis *Aufenthaltsgesetz* 54a straipsniu, taip pat įpareigotas du kartus per savaitę atvykti į kompetentingą policijos nuovadą, o jo laisvė judėti apribota Manheimo miestu (Vokietija), kur yra jo gyvenamoji vieta. Galiausiai tuo pačiu sprendimu pagal *Aufenthaltsgesetz* 51 straipsnio 1 dalį leidimas gyventi šalyje, išduotas H. T., pripažintas visiškai netekusiu galios.
- 37 Tačiau atsižvelgiant į H. T. šeimos ryšius su jo sutuoktine ir nepilnamečiais vaikais ir į tai, kad prieš tai jam išduotas leidimas nuolat gyventi šalyje, jam suteiktas prieglobstis ir jis turi pabėgėlio statusą, sprendimas išsiųsti buvo diskrecinis sprendimas pagal *Aufenthaltsgesetz* 56 straipsnio 1 dalį ir kompetentinga institucija nusprendė atidėti H. T. išsiuntimą. Jo skundą dėl šio sprendimo *Verwaltungsgericht Karlsruhe* atmetė 2012 m. rugpjūčio 7 d. sprendimu.
- 38 H. T. dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, ir šis 2012 m. lapkričio 28 d. nutartimi priėmė nagrinėti tą skundą. Šis teismas abejoja dėl H. T. leidimo gyventi šalyje panaikinimo, todėl kelia klausimą, ar sprendimą išsiųsti galima grįsti Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 2 ir 3 dalimis ir 24 straipsniu. *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Badeno-Viurtembergo žemės aukštesnysis administracinis teismas) visų pirma teigia, kad šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtinta valstybių narių pareiga pabėgėlio statusą turintiems asmenims išduoti leidimą gyventi šalyje, galiojantį bent trejus metus, suponuoją draudimą panaikinti šį leidimą gyventi šalyje arba jau išduotą leidimą, jei nėra priežasčių, dėl kurių būtų galima atsisakyti išduoti leidimą gyventi šalyje.

39 Tokiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. a) Ar Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos, kurioje įtvirtinta valstybių narių pareiga išduoti leidimą gyventi šalyje pabėgėlių statusą turintiems asmenims, reikia paisyti ir tuo atveju, kai panaikintas jau išduotas leidimas gyventi šalyje?
- b) Ar ši nuostata aiškintina taip, kad pagal ją draudžiama panaikinti pabėgėlio statusą turinčio asmens leidimą gyventi šalyje arba nutraukti šio leidimo galiojimą (pavyzdžiui, išsiunčiant iš šalies pagal nacionalinę teisę), jei neįvykdytos Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 3 dalyje, siejamoje su to paties straipsnio 2 dalimi, sąlygos arba nėra „įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių“, kaip jos suprantamos pagal šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą?

2. Jeigu atsakymas į pirmojo klausimo a ir b dalis būtų teigiamas:

- a) Kaip reikia aiškinti Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintą „įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių“ išimtį atsižvelgiant į grėsmę, kylančią dėl paramos teroristinei grupei?
- b) Ar „įtikinamos nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežastys“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, gali egzistuoti tuo atveju, kai pabėgėlio statusą turintis asmuo, be kita ko, rinkdamas aukas ir nuolat dalyvaudamas su PKK susijusiuose renginiuose rėmė šią grupę, net jei neįvykdytos Ženevos konvencijos 33 straipsnio 2 dalyje numatytos negražinimo principo nesilaikymo sąlygos ir kartu Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos sąlygos?

3. Jei atsakymas į pirmojo klausimo a dalį būtų neigiamas:

Ar pagal Sąjungos teisę panaikinti pabėgėlio statusą turinčio asmens leidimą gyventi šalyje arba nutraukti šio leidimo galiojimą (pavyzdžiui, išsiunčiant iš šalies pagal nacionalinę teisę) galima tik tuo atveju, kai įvykdytos Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 3 dalyje, siejamoje su to paties straipsnio 2 dalimi (arba su lygiai taip pat suformuluota vėliau priimtos [2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos] Direktyvos 2011/95/ES [dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL L 337, p. 9)] nuostata), numatytos sąlygos?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir trečiojo klausimų

40 Pirmuoju ir trečiuoju klausimu, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar ir kokioms sąlygoms esant pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį valstybėms narėms leidžiama panaikinti pabėgėlio leidimą gyventi šalyje ar nutraukti šio leidimo galiojimą, nors šioje nuostatoje, priešingai nei šios direktyvos 21 straipsnio 3 dalyje, tokia galimybė aiškiai nenumatyta. Jei atsakymas būtų teigiamas, šis teismas klausia, ar panaikinti tokį leidimą gyventi šalyje leidžiama tik pagal minėtos direktyvos 21 straipsnio 2 ir 3 dalis, kai pabėgėliui nebetaikoma apsauga nuo gražinimo, ar ir pagal jos 24 straipsnio 1 dalį.

41 Siekiant atsakyti į šiuos klausimus, reikia išnagrinėti Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 2 ir 3 dalių ir šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalies taikymo apimtį ir šių nuostatų santykį.

- 42 Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės privalo laikytis negražinimo principo pagal tarptautinius įsipareigojimus. Vis dėlto šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje, kurios tekstas iš esmės sutampa su Ženevos konvencijos 33 straipsnio 2 dalies tekstu, numatyta galimybė nukrypti nuo šio principo ir valstybėms narėms suteikiama diskrecija grąžinti pabėgėlį, kai to nedraudžia minėti tarptautiniai įsipareigojimai, jei yra pagrindo laikyti jį pavojingu valstybės narės, kurioje jis yra, saugumui arba jis yra galutiniu nuosprendžiu apkaltintas itin sunkiu nusikaltimu ir kelia pavojų tos valstybės narės visuomenei. Tačiau minėtos direktyvos 21 straipsnyje nekalbama apie pabėgėlio išsiuntimą, kai tai nėra grąžinimo atvejis.
- 43 Tokiu atveju, kai pabėgėlio situacija atitinka Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 2 dalyje numatytas sąlygas, valstybės narės, turinčios diskreciją grąžinti pabėgėlį arba to nedaryti, gali pasielgti trejopai. Pirma, jos gali grąžinti atitinkamą pabėgėlį. Antra, jos gali jį išsiųsti į trečiąją šalį, kur jam nekils pavojus būti persekiojamam ar patirti smurto veiksmus, kaip jie suprantami pagal šios direktyvos 15 straipsnį. Trečia, jos gali leisti pabėgėliui likti jų teritorijoje.
- 44 Kai galimas grąžinimas pagal Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 2 dalį, valstybės narės, remiantis šios direktyvos 21 straipsnio 3 dalimi, taip pat turi galimybę panaikinti, nutraukti ar atsisakyti pratęsti leidimą gyventi šalyje. Jeigu pabėgėlis grąžinamas, nebėra reikalo išduoti jam leidimo gyventi šalyje, jam toliau turėti leidimą gyventi šalyje ar jį pratęsti. Todėl, kaip generalinė advokatė nurodė savo išvados 62 punkte, kai pabėgėlis nepatenka į minėtos direktyvos 21 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, jos 21 straipsnio 3 dalis negali būti taikoma. Taigi, kai valstybė narė pradeda procedūrą prieš pabėgėlį tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, tačiau negali jo grąžinti, nes netenkinamos tos pačios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje reikalaujamos sąlygos, šio pabėgėlio leidimo gyventi šalyje negalima atimti pagal Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 3 dalį.
- 45 Taigi kyla klausimas, ar tokiomis aplinkybėmis valstybė narė bet kuriuo atveju gali panaikinti pabėgėlio leidimą gyventi šalyje pagal minėtos direktyvos 24 straipsnio 1 dalį ir tai būtų suderinama su šia direktyva.
- 46 Šiuo klausimu konstatuotina, kad šioje nuostatoje aiškiai numatyta tik galimybė neišduoti leidimo gyventi šalyje, o ne jį panaikinti ar nutraukti jo galiojimą. Konkrečiai kalbant, pagal ją valstybės narės įsipareigojamos pabėgėliui iškart išduoti leidimą gyventi šalyje, kuris turi galioti ne trumpiau kaip trejus metus ir būtų pratęsiamas. Nuo šios pareigos galima nukrypti tik tais atvejais, kai to reikalauja įtikinamos nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežastys.
- 47 Tačiau, nors nėra aiškios nuostatos, leidžiančios valstybėms narėms remiantis Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalimi panaikinti pabėgėliui anksčiau išduotą leidimą gyventi šalyje, yra nemažai argumentų, kuriais galima pagrįsti aiškinimą, pagal kurį valstybės narės gali taikyti tokią priemonę.
- 48 Pirma, konstatuotina, kad minėtos direktyvos 24 straipsnio 1 dalies tekste aiškiai neatmetama galimybė panaikinti leidimą gyventi šalyje.
- 49 Antra, leidimo gyventi šalyje panaikinimas, atrodo, suderinamas su šios nuostatos tikslu. Jei valstybėms narėms leidžiama atsisakyti išduoti leidimą gyventi šalyje ar jį pratęsti, kai tai pateisinama dėl įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių, joms juo labiau turi būti leidžiama panaikinti leidimą gyventi šalyje ar nutraukti jo galiojimą, kai tokios priežastys atsiranda jau išdavus tokį leidimą.
- 50 Trečia, toks aiškinimas suderinamas ir su Direktyvos 2004/83 struktūra. Kaip teisingai teigia Europos Komisija, šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalis papildo jos 21 straipsnio 3 dalį, nes pagal ją valstybei narei suteikiama netiesioginė, bet būtina galimybė panaikinti leidimą gyventi šalyje ar nutraukti jo galiojimą ir tais atvejais, kai netenkinamos minėtos direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos sąlygos, jei tai pateisinama dėl įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių, kaip jos suprantamos pagal tos pačios direktyvos 24 straipsnį.

- 51 Darytina išvada, kad valstybės narės gali panaikinti pabėgėliui išduotą leidimą gyventi šalyje arba nutraukti tokio leidimo galiojimą pagal Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 3 dalį, jei pabėgėlis patenka į šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, arba, jei taip nėra, pagal šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalį, jei tokia priemonė pateisinama dėl nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių.
- 52 Be to, kaip generalinė advokatė pažymėjo savo išvados 68 punkte, tokį aiškinimą patvirtina Direktyvos 2004/83 parengiamieji dokumentai, iš kurių matyti, kad šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalis įtraukta pagal Vokietijos Federacinės Respublikos pasiūlymą dėl 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuolių Jungtinėse Amerikos Valstijose. Taigi ši nuostata įtraukta norint suteikti valstybėms narėms galimybę tam tikromis konkrečiomis aplinkybėmis riboti trečiųjų šalių piliečių judėjimą Šengeno erdvėje, siekiant kovoti su terorizmu ir pažaboti grėsmes nacionaliniam saugumui ir viešajai tvarkai. Iš to matyti, kad minėta nuostata netiesiogiai suteikia valstybėms narėms galimybę panaikinti jau išduotą leidimą gyventi šalyje, jei tenkinamos joje įtvirtintos sąlygos.
- 53 Toks aiškinimas kyla ir iš Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos valstybių narių pareigos išduoti pabėgėlio statusą turintiems asmenims leidimą gyventi šalyje, galiojantį bent trejus metus, nes ši pareiga būtinai suponuoja galimybę panaikinti tokį leidimą gyventi šalyje. Šiuo klausimu primintina, kad, pavyzdžiui, Direktyvos 2003/109 9 straipsnio 1 dalies b punkte aiškiai numatyta, jog ilgalaikio gyventojų statusas prarandamas, kai taikoma išsiuntimo priemonė.
- 54 Galiausiai tokiomis aplinkybėmis valstybės narės galimybė panaikinti pabėgėliui jau išduotą leidimą gyventi šalyje yra akivaizdžiai logiška. Negalima atmesti galimybės, kad valstybė narė visiškai atsitiktinai išduos pabėgėliui leidimą gyventi šalyje, paskui sužinos apie jo veikas, padarytas prieš išduodant leidimą gyventi šalyje, kurios, jei ši valstybė narė būtų apie jas žinojusi laiku, dėl įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių būtų kliūtis tokiam leidimui išduoti. Taigi tai, kad esant tokiai situacijai visiškai nebūtų galimybės panaikinti jau išduoto leidimo gyventi šalyje, būtų nesuderinama su Direktyvos 2004/83 tikslu. Ši išvada juo labiau taikytina tais atvejais, kai atitinkamam pabėgėliui inkriminuojami veiksmai padaryti jau išdavus jam leidimą gyventi šalyje.
- 55 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti, kad Direktyva 2004/83 aiškintina taip, jog pabėgėliui išduotą leidimą gyventi šalyje galima panaikinti arba pagal šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalį, kai yra įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, arba pagal minėtos direktyvos 21 straipsnio 3 dalį, kai yra pagrindas taikyti negražinimo principo išimtį, numatytą tos pačios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje.

Dėl antrojo klausimo

- 56 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar pabėgėlio parama teroristinei grupei gali būti viena iš „įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, net jei šiam pabėgėliui netaikoma šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalis.
- 57 Siekiant naudingai atsakyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, pirmiausia konstatuotina, kad Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 2 dalies a punkte vartojama sąvoka „pagrindas“ ir šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „įtikinamos nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežastys“ neapibrėžtos nei šiose, nei kitose minėtos direktyvos nuostatose.
- 58 Šiomis aplinkybėmis šių sąvokų reikšmę ir taikymo sritį, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, reikia nustatyti atsižvelgiant į atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų formuluotę, kontekstą, ir teisės akto, kuriuose jos įtvirtintos, siekiamą tikslą (žr., be kita ko, Sprendimo *Lundberg*, C-317/12, EU:C:2013:631, 19 punktą ir Sprendimo *Bouman*, C-114/13, EU:C:2015:81, 31 punktą), taip pat šiuo atveju – jų priėmimo motyvus (pagal analogiją žr. Sprendimo *Pringle*, C-370/12, EU:C:2012:756, 135 punktą).

- 59 Dėl Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 1 dalies a punkto ir 24 straipsnio 1 dalies formuluotės pažymėtina, kad, kaip nurodė Komisija savo pastabose, ši direktyva, kiek tai susiję su sąlygomis, kurioms esant leidžiama taikyti šiose nuostatose numatytas išimtis, skirtingomis kalbomis suformuluota skirtingai, taigi yra tam tikrų nesutapimų. Taip pat paminėtina, kad minėtos direktyvos 21 straipsnio 2 dalies versijoje vokiečių k. vartojamos sąvokos skiriasi nuo vartojamųjų Ženevos konvencijos 33 straipsnio 2 dalies versijoje vokiečių k. („stichhaltige Gründe“, o ne „schwerwiegende Gründe“), o tos pačios direktyvos 21 straipsnio 2 dalies versijose anglų ir prancūzų kalbomis vartojamos tos pačios sąvokos kaip ir minėtos konvencijos 33 straipsnio 2 dalies versijose anglų ir prancūzų kalbomis („reasonable grounds“ ir „raisons sérieuses“).
- 60 Tokiomis aplinkybėmis primintina, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, kai teksto kalbinės versijos skiriasi, atitinkama teisės nuostata turi būti aiškinama ir taikoma vienodai, atsižvelgiant į visomis Europos Sąjungos kalbomis parengtas versijas (Sprendimo *M. ir kt.*, C-627/13 ir C-2/14, EU:C:2015:59, 48 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 61 Vienoje iš Sąjungos teisės nuostatų kalbinių versijų vartojama formuluotė negali būti vienintelis šios nuostatos aiškinimo pagrindas ar dėl to įgyti prioriteto, palyginti su kitomis kalbinėmis versijomis. Iš tiesų toks požiūris būtų nesuderinamas su vienodo Sąjungos teisės taikymo reikalavimu (šiuo klausimu žr. Sprendimo *M. ir kt.*, C-627/13 ir C-2/14, EU:C:2015:59, 48 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 62 Taigi, esant Sąjungos teisės akto įvairių kalbinių versijų neatitikimų, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į bendrą teisės akto, kurio dalis ji yra, struktūrą ir tikslą (Sprendimo *M. ir kt.*, C-627/13 ir C-2/14, EU:C:2015:59, 49 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 63 Šiuo klausimu pirmiausia primintina, kad pabėgėlio statusas asmeniui suteikiamas, jeigu jis atitinka Sąjungos teisėje įtvirtintus būtiniausius standartus. Pagal Direktyvos 2004/83 13 straipsnį valstybės narės suteikia šį statusą trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės, kuris priskiriamas pabėgėliams remiantis šios direktyvos II ir III skyriais. Iš minėtos direktyvos 14 konstatuojamosios dalies, pagal kurią tokio statuso pripažinimas yra deklaratyvus aktas, darytina išvada, kad valstybės narės šiuo klausimu diskrecijos neturi.
- 64 Be to, iš SESV 78 straipsnio 1 dalies matyti, kad Sąjunga kuria bendrą prieglobsčio, papildomos apsaugos ir laikinos apsaugos politiką trečiosios šalies piliečiams, „kuriems reikia tarptautinės apsaugos“, siekdama siūlyti „atitinkamą statusą“ ir užtikrinti, kad „nebūtų pažeistas negražinimo principas“.
- 65 Taip pat primintina, kad negražinimo principas, kaip pagrindinė teisė, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 18 straipsnyje ir 19 straipsnio 2 dalyje.
- 66 Direktyvos 2004/83 10 konstatuojamojoje dalyje šiuo klausimu nurodyta, kad joje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų principų bei visų pirma siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui ir prieglobsčio prašytojų bei juos lydinių šeimos narių teisei į prieglobstį.
- 67 Direktyvos 2004/83 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad pagrindinis jos tikslas yra užtikrinti, kad valstybės narės taikytų bendrus asmenų, kuriems tikrai reikia tarptautinės apsaugos, nustatymo kriterijus, ir garantuoti, kad tokiems asmenims visose valstybėse narėse būtų suteikta bent reikalingiausia pagalba.

- 68 Taigi minėtos direktyvos 21 straipsnio 2 dalis 24 straipsnio 1 dalis yra teisės aktuose įtvirtintos Sąjungos teisėje kiekvienam asmeniui pripažįstamos teisės, siekiant užtikrinti nuolatinę apsaugą nuo persekiojimo. Be to, šios dvi nuostatos yra tos pačios direktyvos VII skyriuje „Tarpautinės apsaugos pobūdis“, jame siekiama nustatyti privalumus, kuriais gali naudotis pabėgėlio statuso ar papildomos apsaugos siekiantys asmenys, kurių prašymas priimtas.
- 69 Nors, kaip nurodyta sprendimo 50 punkte, Direktyvos 2004/38 21 straipsnio 2 ir 3 dalys ir šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalis šiek tiek sutampa, nes tiek vienoje, tiek kitoje nuostatoje reglamentuojama valstybių narių galimybė atsisakyti išduoti pabėgėliui leidimą gyventi šalyje, jį panaikinti, nutraukti jo galiojimą ar atsisakyti jį pratęsti, be to, šios nuostatos viena kitą papildo, vis dėlto neginčijama, kad šių nuostatų taikymo sritys skiriasi ir jose nustatyti skirtingi dalykai.
- 70 Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas principas, kad pabėgėliai paprastai yra saugomi nuo grąžinimo. Tačiau šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje numatyta šio principo išimtis, pagal kurią leidžiama grąžinti pabėgėlį, oficialiai pripažintą arba ne, jeigu yra pagrindo laikyti jį pavojingu valstybės narės, kurioje jis yra, saugumui, kaip numatyta minėtos direktyvos 21 straipsnio 2 dalies a punkte, arba jis yra galutiniu nuosprendžiu apkaltintas itin sunkiu nusikaltimu ir kelia pavojų tos valstybės narės visuomenei, kaip numatyta tos pačios direktyvos 21 straipsnio 2 dalies b punkte.
- 71 Nors pabėgėlio išsiuntimas iš principo leidžiamas pagal Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą išimtį, jis yra tik *ultima ratio*, kurią valstybė narė gali panaudoti, kai jokia kita priemonė neįmanoma arba nepakankama atsižvelgiant į grėsmę, kurią atitinkamas pabėgėlis kelia šios valstybės narės saugumui ar visuomenei. Tuo atveju, kai valstybė narė pagal šios direktyvos 14 straipsnio 4 dalį panaikina asmeniui suteiktą pabėgėlio statusą, nutraukia jo galiojimą ar atsisako jį pratęsti, toks asmuo pagal minėtos direktyvos 14 straipsnio 6 dalį turi teisę pasinaudoti teisėmis, nustatytomis, be kita ko, Ženevos konvencijos 32 ir 33 straipsniuose.
- 72 Kaip savo išvados 81 punkte pažymėjo generalinė advokatė, Direktyvos 2004/83 21 straipsnio 2 dalyje numatytos išimties taikymo atitinkamam pabėgėliui padariniai gali būti labai sunkūs, nes jis gali būti grąžintas į šalį, kurioje jam gali grėsti pavojus būti persekiojamam. Dėl šios priežasties šioje nuostatoje numatytos griežtos išsiuntimo sąlygos; konkrečiai kalbant, tik pabėgėlis, nuteistas už „itin sunkų nusikaltimą“, laikytinas keliančiu „grėsmę šios valstybės narės visuomenei“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Be to, net kai šios sąlygos įvykdytos, pabėgėlio išsiuntimas yra tik galimybė, palikta valstybių narių diskrecijai, taigi jos gali nevaržomai pasirinkti kitas, ne tokias griežtas priemones.
- 73 Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalyje, kuri suformuluota abstrakčiau nei šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalis, reglamentuojamas tik atsisakymas išduoti pabėgėliui leidimą gyventi šalyje ir tokio leidimo panaikinimas, o ne pabėgėlio išsiuntimas. Taigi ši nuostata susijusi tik su atveju, kai grėsmė, kurią šis pabėgėlis kelia atitinkamos valstybės narės nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai ar visuomenei, nepateisina pabėgėlio statuso panaikinimo ar *a fortiori* šio pabėgėlio išsiuntimo. Todėl minėtos direktyvos 24 straipsnio 1 dalyje numatytos išimties taikymas nereiškia, kad buvo įvykdytas itin sunkus nusikaltimas.
- 74 Taigi padariniai, kuriuos pabėgėlis patiria panaikinus jo leidimą gyventi šalyje pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, yra ne tokie sunkūs, nes ši priemonė nelemia pabėgėlio statuso panaikinimo ar jo išsiuntimo pagal šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalį.
- 75 Darytina išvada, kad sąvoka „įtinkamos priežastys“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, yra platesnė negu sąvoka „pagrindas“, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalį, ir kad tam tikros nesudėtingos aplinkybės, dėl kurių valstybė narė gali pasinaudoti minėtos direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi ir priimti sprendimą išsiųsti, gali jai leisti, remiantis tos pačios direktyvos 24 straipsnio 1 dalimi, panaikinti atitinkamo pabėgėlio leidimą gyventi šalyje.

- 76 Toliau dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo pateikto klausimo, ar pabėgėlio parama teroristinei grupei gali būti viena iš „įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priešasčių“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, reikia priminti, kad sąvokos „nacionalinis saugumas“ ir „viešoji tvarka“ šioje nuostatoje neapibrėžtos.
- 77 Tačiau Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę aiškinti sąvokas „visuomenės saugumas“ ir „viešoji tvarka“, įtvirtintas Direktyvos 2004/38 27 ir 28 straipsniuose. Nors šia direktyva siekiama kitokių tikslų nei Direktyva 2004/83 ir nors valstybės narės, atsižvelgdamos į savo nacionalinius poreikius, kurie gali skirtis, nelygu valstybė narė ir laikotarpis, iš esmės gali laisvai apibrėžti viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo reikalavimus (Sprendimo *I., C-348/09*, EU:C:2012:300, 23 punktą ir jame nurodyta teismo praktika), šių pagrindinių interesų apsauga, kurią visuomenė siekia jiems suteikti, negali skirtis atsižvelgiant į juos pažeidusio asmens teisinę padėtį.
- 78 Taigi siekiant išaiškinti sąvoką „įtikinamos nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priešastys“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, visų pirma reikia atsižvelgti į tai, kad, kaip jau buvo nuspręsta, sąvoka „visuomenės saugumas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalį, apima ir valstybės narės vidaus, ir išorės saugumą (žr., be kita ko, Sprendimo *Tsakouridis, C-145/09*, EU:C:2010:708, 43 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką), todėl grėsmė institucijų ir esminių viešųjų tarnybų veikimui bei gyventojų išlikimui, taip pat didelio neigiamo poveikio išoriniams santykiams ar taikiam tautų sugyvenimui rizika arba grėsmė kariuomenės interesams gali paveikti visuomenės saugumą (Sprendimo *Tsakouridis, C-145/09*, EU:C:2010:708, 44 punktą). Be to, Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad tokiomis aplinkybėmis sąvoka „imperatyvios visuomenės saugumo priešastys“, kaip ji suprantama pagal minėto 28 straipsnio 3 dalį, suponuoja ne tik grėsmės visuomenės saugumui buvimą, bet ir tai, kad šios grėsmės laipsnis ypač didelis, o tai išreiškiama fraze „imperatyvios <...> priešastys“ (Sprendimo *Tsakouridis, C-145/09*, EU:C:2010:708, 41 punktą).
- 79 Taip pat pažymėtina, kad sąvoka „viešoji tvarka“, vartojama Direktyvoje 2004/38, konkrečiai jos 27 ir 28 straipsniuose, Teisingumo Teismo praktikoje išaiškinta taip, kad ji bet kuriuo atveju reiškia, jog, be socialinės tvarkos sutrikdymo, kurį sukelia bet koks įstatymo pažeidimas, kyla realus, esamas ir pakankamai didelis pavojus pagrindiniam visuomenės interesui (žr., be kita ko, Sprendimo *Byankov, C-249/11*, EU:C:2012:608, 40 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 80 Tokiomis aplinkybėmis, kiek tai susiję konkrečiai su Direktyva 2004/83, primintina, kad pagal jos 28 konstatuojamąją dalį „nacionalinio saugumo“ ir „viešosios tvarkos“ sąvokos apima ir atvejus, kai trečiosios šalies pilietis priklauso asociacijai, kuri remia tarptautinį terorizmą, arba remia tokią asociaciją.
- 81 Be to, konstatuotina, kad tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, galiojusios redakcijos 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu (OL L 344 p. 93; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 1 t., p. 217) (toliau – Bendroji pozicija 2001/931) 1 straipsnio 3 dalyje apibrėžta, kaip suprantamas „teroro aktas“, ir kad PKK konkrečiai įtraukta į šios bendrosios pozicijos priede esantį sąrašą.
- 82 Iš to matyti, kad pabėgėlio parama organizacijai, vykdančiai veiksmus, patenkančius į Bendrosios pozicijos 2001/931 taikymo sritį, iš principo yra aplinkybė, kuria remiantis galima nustatyti, kad įvykdytos Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalyje numatytos išimties taikymo sąlygos.
- 83 Taigi, kaip savo išvados 95 punkte pažymėjo generalinė advokatė, organizacijos įtraukimas į sąrašą, pridėtą prie Bendrosios pozicijos 2001/931, yra rimtas požymis, kad tai yra teroristinė organizacija, arba įtariama, kad ji tokia yra. Todėl į šią aplinkybę kompetentingos nacionalinės institucijos privalo atsižvelgti iš pradžių nustatydamas, ar ši organizacija įvykdė teroro aktų.

- 84 Kiekvienu konkrečiu atveju reikia patikrinti, ar organizacijos veiksmai gali kelti grėsmę nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį. Šiuo klausimu dėl šios direktyvos 12 straipsnio 2 dalies b punkto Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad teroro aktai, kuriems būdingas smurtas prieš civilius gyventojus, net jei atliekami siekiant tariamai politinio tikslo, laikytini sunkiais nepolitiniiais nusikaltimais, kaip jie suprantami pagal šią nuostatą (Sprendimo *B ir D*, C-57/09 ir C-101/09, EU:C:2010:661, 81 punktą).
- 85 Be to, Teisingumo Teismas konstatavo, kad tarptautiniai teroro aktai apskritai ir neatsižvelgiant į valstybės dalyvavimą prieštarauja Jungtinių Tautų siekiams ir principams (Sprendimo *B ir D*, C-57/09 ir C-101/09, EU:C:2010:661, 83 punktą). Darytina išvada, kad tuo atveju, kai įvykdyti tokie aktai, valstybė narė gali teisėtai remtis įtikinamomis nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežastimis, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, ir taikyti šioje nuostatoje numatytą išimtį.
- 86 Tai patikrinusi, kompetentinga nacionalinė institucija turi įvertinti jai žinomas tiksliai faktines aplinkybes, siekdama nustatyti, ar parama atitinkamai organizacijai renkant aukas ir reguliariai dalyvaujant jos organizuojamuose renginiuose, kaip, atrodo, darė H. T. pagrindinėje byloje, patenka į Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
- 87 Iš tiesų, net jeigu organizacijos, kuri įtraukta į Bendrosios pozicijos 2001/931 priede pateiktą sąrašą dėl to, kad yra susijusi su teroro aktais, padaryti aktai gali būti siejami su Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalyje numatytos išimties taikymo pagrindu, vien aplinkybė, kad atitinkamas asmuo rėmė tokią organizaciją, neturėtų automatiškai lemti jo leidimo gyventi šalyje panaikinimo pagal šią nuostatą (pagal analogiją žr. Sprendimo *B ir D*, C-57/09 ir C-101/09, EU:C:2010:661, 88 punktą).
- 88 Nėra tiesioginio ryšio tarp Bendrosios pozicijos 2001/931 ir Direktyvos 2004/83 siekiamų tikslų, todėl nepateisinama tai, kad kompetentinga valdžios institucija, ketinanti panaikinti pabėgėlio leidimą gyventi šalyje pagal šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalį, remtusi tik jo teikta parama organizacijai, įtrauktai į sąrašą, sudarytą ne pagal tas taisykles, kurios direktyvoje buvo įtvirtintos atsižvelgiant į Ženevos konvenciją (šiuo klausimu žr. Sprendimo *B ir D*, C-57/09 ir C-101/09, EU:C:2010:661, 89 punktą).
- 89 Darytina išvada, kad pagrindinėje byloje sąlygos, kuriomis į prie Bendrosios pozicijos 2001/931 pridėtą sąrašą buvo įtraukta organizacija, kurią rėmė H. T., neturi būti prilyginamos individualiam konkrečių faktinių aplinkybių vertinimui, kuris turi būti atliekamas prieš priimant sprendimą panaikinti pabėgėlio leidimą gyventi šalyje pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį (pagal analogiją žr. Sprendimo *B ir D*, C-57/09 ir C-101/09, EU:C:2010:661, 91 punktą).
- 90 Atlikdamas kompetentingos institucijos vertinimo teisminę kontrolę, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi išnagrinėti, koks faktiškai buvo H. T. vaidmuo teikiant paramą šiai organizacijai, ir visų pirma iširti, ar jis vykdė teroro aktus, ar ir kiek buvo įsitraukęs į planavimą, sprendimų priėmimą ar vadovavimą kitiems asmenims siekiant įvykdyti tokius aktus, taip pat, ar finansavo tokius aktus ir kiek arba gavo lėšų jiems įvykdyti iš kitų asmenų.
- 91 Nagrinėjamu atveju, kiek tai susiję su H. T. parama PKK, iš bylos medžiagos matyti, kad suinteresuotasis asmuo dalyvavo teisėtuose susirinkimuose ir tokiuose renginiuose kaip kurdų Naujųjų metų šventimas bei rinko aukas šiai organizacijai. Tačiau šie veiksmai nebūtinai reiškia, kad juos įvykdęs asmuo mano, jog teroro aktai teisėti. *A fortiori* šie veiksmai savaime nėra teroro aktai.
- 92 Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat turi įvertinti H. T. veiksmų keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai lygį. Konkrečiai kalbant, jis turi patikrinti, ar šiam asmeniui gali būti taikoma asmeninė atsakomybė už PKK veiklą. Šiuo klausimu, nors reikia atsižvelgti į galutinį apkaltinamąjį nuosprendį, kuris dėl H. T. priimtas 2008 m. gruodžio 3 d., šis teismas, atsižvelgdamas į proporcingumo principą, kurio reikia laikytis priimant

atitinkamą priemonę, turi patikrinti, ar grėsmė, kurią suinteresuotasis asmuo praeityje galbūt galėjo kelti Vokietijos Federacinės Respublikos nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, vis dar egzistavo, kai buvo priimtas pagrindinėje byloje nagrinėjamas sprendimas.

- 93 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atsižvelgti į aplinkybę, kad H. T. skirta bauda, o ne laisvės atėmimo bausmė, ir patikrinti, ar, atsižvelgiant į šią aplinkybę ir prireikus į suinteresuotojo asmens veiksmų pobūdį, egzistuoja „įtikinamos nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežastys“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, kuriomis galima pateisinti H. T. leidimo gyventi šalyje panaikinimą.
- 94 Taip pat reikia pridurti, jog tai, kad valstybė narė taiko Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalyje numatytą išimtį, pirmiausia lemia, jog atitinkamas pabėgėlis netenka leidimo gyventi šalyje, net jeigu jam leidžiama teisėtai likti šioje valstybėje narėje kitu teisiniu pagrindu, kaip yra pagrindinėje byloje.
- 95 Tačiau šiuo klausimu pažymėtina, kad pabėgėlis, kurio leidimas gyventi šalyje panaikintas pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, išlaiko pabėgėlio statusą, nebent šio statuso galiojimas nutraukiamas. Taigi net panaikinus suinteresuotojo asmens leidimą gyventi šalyje jis tebėra pabėgėlis ir tebeturi teisę į esmines lengvatas, suteikiamas visiems pabėgėliams pagal šios direktyvos VII skyrių, tarp kurių yra apsauga nuo gražinimo, šeimos vienybės išlaikymas, teisė į kelionės dokumentą, galimybė įsidarbinti, šviestis, gauti socialinę rūpybą, sveikatos priežiūrą ir apgyvendinimą, judėjimo laisvė valstybėje narėje ir galimybė naudotis integracijos priemonėmis. Kitaip tariant, valstybė narė neturi diskrecijos toliau teikti šiam pabėgėliui esminių minėtoje direktyvoje užtikrinamų lengvatų ar atsisakyti tai daryti.
- 96 Nors Direktyvos 2004/83 30 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad, laikydamosi tarptautinių įsipareigojimų numatytų apribojimų, valstybės narės gali nustatyti, kad, „norint gauti lengvatas, susijusias su teise į darbą, socialinį aprūpinimą, sveikatos apsaugą ir integracijos priemones, būtina turėti leidimą gyventi šalyje“, ši sąlyga reiškia vien administracinius formalumus, nes šios direktyvos VII skyriaus tikslas – užtikrinti pabėgėliams būtiniausias lengvatas visose valstybėse narėse. Be to, ši konstatuojamoji dalis neturi atitiktens minėtos direktyvos nuostatose, todėl ji negali būti teisinis pagrindas, leidžiantis valstybėms narėms sumažinti šiame VII skyriuje užtikrinamas lengvatas, kai panaikinamas pabėgėlio leidimas gyventi šalyje.
- 97 Kadangi šios pabėgėliams suteiktos teisės siejamos su pabėgėlio statuso suteikimu, o ne su leidimo gyventi šalyje išdavimu, pabėgėlis, kol turi šį statusą, turi turėti Direktyvoje 2004/83 jam suteiktas teises ir šios teisės gali būti ribojamos tik laikantis direktyvos VII skyriuje įtvirtintų sąlygų ir valstybės narės neturi teisės pridėti ribojimų, kurie jame nenurodyti.
- 98 Taigi pagrindinėje byloje aplinkybė, kad, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, H. T. leidimo gyventi šalyje panaikinimas iškart po to, kai priimtas sprendimas jį išsiųsti iš šalies, turėjo įtakos jo galimybei įsidarbinti, mokytis ir kitoms socialinėms teisėms, nes pagal Vokietijos teisę naudojimas šiomis teisėmis siejamas su leidimo nuolat gyventi šalyje turėjimu, nesuderinama su Direktyva 2004/83.
- 99 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad parama teroristinei grupei, įtrauktai į Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP priede esantį sąrašą, gali būti viena iš „įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, net jei neįvykdytos šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje numatytos sąlygos. Tačiau tam, kad pabėgėliui išduotą leidimą gyventi šalyje būtų galima panaikinti remiantis šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalimi dėl to, kad šis pabėgėlis remia tokią teroristinę grupę, kompetentingos institucijos turi įvertinti konkrečias faktines aplinkybes, susijusias su atitinkamos grupės ir pabėgėlio veiksmais, o nacionaliniai teismai – atlikti tokio vertinimo kontrolę. Kai valstybė

narė nusprendžia išsiųsti pabėgėlį, kurio leidimas gyventi šalyje panaikintas, tačiau sustabdo šio sprendimo vykdymą, su minėta direktyva nesuderinama tai, kad jam nesuteikiamos jos VII skyriuje užtikrintos lengvatos, nebent taikoma toje pačioje direktyvoje aiškiai numatyta išimtis.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

¹⁰⁰ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvos 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų 21 straipsnio 2 ir 3 dalis ir 24 straipsnio 1 ir 2 dalis reikia aiškinti taip, kad pabėgėliui išduotą leidimą gyventi šalyje galima panaikinti arba pagal šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalį, kai yra įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, arba pagal minėtos direktyvos 21 straipsnio 3 dalį, kai yra pagrindas taikyti negrąžinimo principo išimtį, numatytą tos pačios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje.**
- 2. Parama teroristinei grupei, įtrauktai į pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikytinos redakcijos 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu priede esantį sąrašą, gali būti viena iš „įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/83 24 straipsnio 1 dalį, net jei neįvykdytos šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje numatytos sąlygos. Tačiau tam, kad pabėgėliui išduotą leidimą gyventi šalyje būtų galima panaikinti remiantis šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalimi dėl to, kad šis pabėgėlis remia tokią teroristinę grupę, kompetentingos institucijos turi įvertinti konkrečias faktines aplinkybes, susijusias su atitinkamos grupės ir pabėgėlio veiksmais, o nacionaliniai teismai – atlikti tokio vertinimo kontrolę. Kai valstybė narė nusprendžia išsiųsti pabėgėlį, kurio leidimas gyventi šalyje panaikintas, tačiau sustabdo šio sprendimo vykdymą, su minėta direktyva nesuderinama tai, kad jam nesuteikiamos jos VII skyriuje užtikrintos lengvatos, nebent taikoma toje pačioje direktyvoje aiškiai numatyta išimtis.**

Parašai.